บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ในระลึกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว สวนนกชัยนาท จังหวัดชัยนาท โดยมีจุดมุ่งหมายตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อประเมินคุณภาพและความพึงพอใจของกลุ่มผู้บริโภค ที่มีต่อการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกนกประดิษฐ์ของสวนนกชัยนาท และเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้บริโภค ของผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกนกประดิษฐ์ในรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ ซึ่งมีขั้นตอนในการปฏิบัติงานดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อประเมินคุณภาพและความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกนกประดิษฐ์ของสวนนกชัยนาท จังหวัดชัยนาท

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มผู้บริโภคซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในงานมหกรรมหุ่นฟางนกและงานกาชาดจังหวัดชัยนาท ครั้งที่ 28 ประจำปี 2556 ณ บริเวณเชื่อนเรียงหิน หน้าศาลากลางจังหวัดชัยนาท จากสถิติกลุ่มนักท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยว 1,000 คน/วัน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในงานมหกรรมหุ่นฟางนกและงานกาชาดจังหวัดชัยนาท โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามระดับความคลาดเคลื่อน ±10% ระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% ตามทฤษฎีของ Glenn (2004 as cited in Yamane, 1967 อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2535) โดยกลุ่มนักท่องเที่ยว 1,000 คน จะใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทั้งสิ้น 91 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) รูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกนกประดิษฐ์ของสวนนกชัยนาท ทั้ง 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกรูปแบบใหม่ และชุดที่ 2 ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในรูปแบบเดิมที่จำหน่ายในสวนนกชัยนาท

3.2 **ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ 1) ระดับของคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก และ 2) ระดับของความพึงพอใจในรูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกนกประดิษฐ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวสวนนกชัยนาท จังหวัดชัยนาท**

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายและทดสอบสมมุติฐานการวิจัย คือ การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 ค่าที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียวที่มีความสัมพันธ์กัน (t-test dependent - sample) เพื่อสรุปผลการประเมินจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลระหว่างผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกรูปแบบเดิมกับรูปแบบใหม่ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์ เป็นข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการศึกษาในงานวิจัย โดยผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของคำถามไว้แล้วเพื่อถามต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบกับการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อไป ได้แก่

1.1 ประวัติความเป็นมาของผลิตภัณฑ์

1.2 สภาพทั่วไปของผลิตภัณฑ์

1.3 ขั้นตอนและกระบวนการผลิต

2. วิธีสร้างเครื่องมือในการวิจัยการทำแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนดังนี้

2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในแบบสอบถาม

2.2 กำหนดประเด็นคำถามและรูปแบบที่จะถามให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดความเข้าใจง่ายและตรงตามวัตถุประสงค์

2.3 ร่างคำถามให้มีความชัดเจน ครบถ้วน และทดลองใช้ถามกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

2.4 ตรวจทานข้อมูลและจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์

2.5 วิธีการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ประเมินการวิจัย

3. **การสร้างแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Closed Questionnaire) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามโดยเลือกตอบเห็นด้วยมากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1) โดยจำแนกออกเป็น 4 หัวข้อหลักที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่**

3.1 ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.1.1 เพศ

3.1.2 อายุ

3.1.3 สถานภาพ

3.1.4 ระดับการศึกษา

3.1.5 อาชีพ

3.1.6 รายได้

3.1.7 ประเภทที่อยู่อาศัย

3.1.8 ที่อยู่ปัจจุบัน

3.2 ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลด้านพฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.3 ตอนที่ 3 โครงสร้างของคำถามเกี่ยวกับแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกนกประดิษฐ์ของสวนนกชัยนาท คำถามแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในรูปแบบเดิมและผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในรูปแบบใหม่ โดยมีหัวข้อคำถามเหมือนกันประกอบด้วย

3.1.1 ด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์

3.3.2 ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

เกณฑ์การประเมินความพึงพอใจจากแบบประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของสวนนกชัยนาท จังหวัดชัยนาท กำหนดค่าในการวัดคือ มาตรวัดแบบลิเคิร์ท (Likert-type Scale) ดังนี้

5 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

4 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจมาก

3 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจปานกลาง

2 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจน้อย

1 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

4. วิธีการสร้างแบบสอบถาม

4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบของที่ระลึกและดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

4.2 นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ผู้เป็นประธาน และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อรับฟังคำแนะนำและตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงให้แบบสอบถามมีความถูกต้องและสมบูรณ์

4.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและแก้ไขแล้วให้กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หรือมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ พิจารณาว่าแบบสอบถามมีจุดประสงค์ที่ระบุไว้หรือไม่ โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด (Index Item of Congruent : IOC)

5. หลักเกณฑ์การประเมินแบบสอบถาม

5.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงหลักเกณฑ์จากมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มผช.825/2548 มาใช้ประกอบการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของสวนนกชัยนาท สำหรับคำถามด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ ได้แก่

5.1.1 ลักษณะทั่วไป ประณีต สวยงาม มีรูปร่างรูปทรงเหมาะสม ไม่มีรอยตำหนิให้เห็นเด่นชัด

5.1.2 สี ต้องไม่ด่าง หลุด หรือลอก และเมื่อลูบผลิตภัณฑ์แล้วสีต้องไม่ติดมือ

5.1.3 การประกอบด้วยวัสดุอื่นต้องประณีต ติดแน่น คงทน กลมกลืนและเหมาะสมกับชิ้นงาน

5.1.4 การเคลือบเงา ต้องเรียบ สม่ำเสมอ ไม่เป็นเม็ด เป็นคราบ กรอบ แตก หลุด หรือลอก และไม่หนาเกินไปจนทำให้ชิ้นงานขาดความสวยงาม

5.2 สำหรับแบบประเมินส่วนต่อมา ได้ศึกษาจากงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว หลักเกณฑ์การส่งเสริมการท้องเที่ยว สำหรับคำถามด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่

5.2.1 เผยแพร่ข้อมูล มีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

5.2.2 ภาพลักษณ์ เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์ให้กับการท่องเที่ยว

5.2.3 ความดึงดูดใจ สร้างความน่าสนใจ แปลกใหม่ ดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยว

5.2.4 คุณค่าทางจิตใจ สร้างความประทับใจ และความทรงจำที่ดีต่อการมาเยือนแหล่งท่องเที่ยว

6. การพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ

6.1 **ผู้เชี่ยวชาญที่จะตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม คือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญและมีประสบการณ์ด้านการออกแบบและกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกนกประดิษฐ์ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน มีทั้งหมด 3 ท่าน ดังนี้**

6.1.1 นางสาวนันทนา หวังธงชัยเจริญ หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนจังหวัดชัยนาท

6.1.2 นายธีระยุทธ สุขโก คณะกรรมการจัดงานมหกรรมหุ่นฟางนกชัยนาท และ สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยนาท (สจ.)

6.1.3 นางวินันท์ คุ้มทรัพย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการประดิษฐ์ และครูชำนาญการพิเศษ สาขาการงานพื้นฐานอาชีพ (งานประดิษฐ์) โรงเรียนบ้านทุ่งโพธิ์ อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท

6.2 การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้องของคำถามในการให้คะแนน ดังนี้

+1 คะแนน สำหรับข้อคำถามที่สอดคล้องกีบนิยามศัพท์และวัตถุประสงค์

0 คะแนน สำหรับข้อคำถามที่ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์และวัตถุประสงค์

-1 คะแนน สำหรับข้อคำถามที่ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์และวัตถุประสงค์

ข้อคำถามที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 เป็นเกณฑ์ความหมายที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาสามารถนำไปใช้ได้ และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการจริงน้อยกว่า 0.5 เป็นเกณฑ์ความหมายที่ต้องตัดทิ้งหรือแก้ไขเพราะไม่ตรง

การแก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปใช้ในการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจการออกแบบ ของที่ระลึกนกประดิษฐ์ของสวนนกชัยนาทจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

7. การพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกนกประดิษฐ์ของสวนนกชัยนาท ผู้วิจัยได้**กำหนดรูปแบบไว้สำหรับการออกแบบ มีขั้นตอนดังนี้**

7.1 **นำความรู้และหลักการการออกแบบของที่ระลึก และการออกแบบของที่ระลึกนกประดิษฐ์ มาวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาของการวิจัย เพื่อให้เป็นสัญลักษณ์หรือสร้างเอกลักษณ์ที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวสวนนกชัยนาท**

7.2 **ทำการออกแบบภาพร่างต้นแบบของผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกนกประดิษฐ์** 5 แบบ

7.3 นำภาพร่างต้นแบบทั้ง 5 แบบ ไปเสนอแบบต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อขอคำแนะนำในการออกแบบและนำมาพัฒนาต้นแบบต่อไป

7.4 นำภาพร่างต้นแบบที่ได้รับการพัฒนาจนสมบูรณ์แล้วไปสู่กระบวนการผลิต ก่อนจะนำไปเปรียบเทียบกับรูปแบบผลิตภัณฑ์เดิมและรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการทำวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมการในการสัมภาษณ์กับผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นทางการ

1.1 ค้นหารายละเอียดของผู้เชี่ยวชาญที่จะทำการสัมภาษณ์ทั้งชื่อ ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ที่จะติดต่อได้

1.2 วางแผนการสัมภาษณ์โดยเตรียมคำถามล่วงหน้าและคิดคำถามในหลายๆด้านที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาข้อมูลที่จะศึกษา

1.3 จัดเตรียมอุปกรณ์ที่จะใช้ในการจดบันทึกข้อมูลในการสัมภาษณ์คือสมุดบันทึกปากกา และเตรียมกล้องถ่ายรูปสำหรับบันทึกภาพและเก็บรายละเอียดต่างๆ

1.4 ติดต่อและนัดหมายกับผู้เชี่ยวชาญ และกำหนดสถานที่ที่จะทำการสัมภาษณ์เพื่อสะดวกต่อการเดินทางไปพบ

2. ขั้นตอนการสัมภาษณ์

2.1 ทักทายและแนะนำตนเองกับผู้ที่จะสัมภาษณ์ด้วยการให้ความเคารพ ใช้ภาษาที่สุภาพและเข้าใจง่าย เพื่อให้การสนทนาเป็นไปอย่างราบรื่น

2.2 บอกวัตถุประสงค์ที่จะสัมภาษณ์ และเริ่มสัมภาษณ์โดยใช้คำถามที่เตรียมไว้ล่วงหน้าเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์

2.3 ตั้งใจฟังและจดบันทึกข้อมูลลงในสมุดบันทึกพร้อมทั้งถ่ายภาพเพื่อเก็บรายละเอียดข้อมูลของการสัมภาษณ์ให้ครบถ้วน

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยจะทำการรวบรวมข้อมูลและสรุปผลของการสัมภาษณ์ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินแล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. **การวิเคราะห์ข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบสมบูรณ์แล้ว นำมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้**

1.1 การตรวจสอบข้อมูล โดยการตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ คือ การสอบแหล่งข้อมูล ได้แก่ แหล่งเวลา สถานที่ และบุคคล แหล่งเวลา คือ เวลาต่างกันข้อมูลจะเหมือนกันหรือไม่ แหล่งสถานที่ คือ ตรวจสอบสถานที่ต่างกันข้อมูลจะเหมือนกันหรือไม่ และแหล่งบุคคล คือ บุคคลที่ต่างกันจะให้ข้อมูลต่างกันหรือไม่

1.2 การลดทอนข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ ถูกต้อง มีขั้นตอนดังนี้

1.2.1 การกรองข้อมูลเฉพาะจุดที่น่าสนใจเพื่อให้ข้อมูลเข้าใจง่าย

1.2.2 การนำข้อมูลมาสรุปย่อเพื่อให้ได้สาระสำคัญของเนื้อหา

1.2.3 การสังเคราะห์ข้อมูล โดยการจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ เพื่อหาแนวคิดที่ตรงกันมากที่สุด

1.2.4 การสรุปผลข้อมูลและจัดหมวดหมู่ข้อมูลเป็นกลุ่มๆอย่างมีระเบียบ

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อสรุปข้อมูลเรียบร้อยแล้วจะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนต่างๆ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก เพื่อนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอนดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1 ผู้วิจัยจะดำเนินการประมวลผลและนำเสนอแบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างในรูปแบบของตาราง

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 2 จากแบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ ได้แก่

5 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

4 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจมาก

3 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจปานกลาง

2 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจพอใช้

1 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจควรปรับปรุง

จากนั้นนำค่าคะแนนระดับความพึงพอใจมาวิเคราะห์ข้อมูล ตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยที่กำหนดไว้ ได้แก่

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจพอใช้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจควรปรับปรุง

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยอ้างถึงสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของคุณภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก โดยการใช้สถิติภาคพรรณเพื่อให้ข้อมูลมีความเข้าใจง่าย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 ค่าที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียวที่มีความสัมพันธ์กัน (t-test dependent - samples) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่